

8749 E 49

Leto V.

V IDRIJI, 18. januarja 1907. E. 5004505 Štev. 2.

Časopis „NAPREJ“ izhaja dvakrat mesečno in sicer 4. in 18.

Uredništvo, administracija in ekspedicija: Idrija št. 75.

Vse denarne pošiljatve na naslov:

Upraviništvo „Naprej“.

Vse dopise in spise na uredništvo.

NAPREJ!

Lastnik lista:

„Idrijska okrajna organizacija.“

Naročnina za celo leto: v Idriji (brez donajanja na dom): K 1-92, (z donajanjem na dom): K 2-40, po pošti K 2-50; v Nemčiji 3 krone.

Posamezne številke 8 vin.

Sodrugil

V smislu strankinih določb in sklepov zadnjega rednega zbora razpisujemo

V. redni strankin zbor

jugoslovanske socialne demokracije

in ga sklicujemo na

2., 3. in 4. februarja 1907

Velika dvorana „Del. doma“ **V TRST** Ulica Boschetto 5

Provizorično predlagamo sledeči dnevni red:

1. Poročila.
2. a) Organizacija in taktika.
b) Volitve leta 1907.
3. Časopisje in tisk.
4. Prihodnji mednarodni socialistični kongres.
5. Socialna demokracija in jugoslovanstvo.
6. Določitev kraja za prihodnji zbor in eventualija.

Vse organizacije, ki imajo po strankinih določbah pravico do udeležbe na strankinem zboru, pozivamo, da pravočasno izvolijo svoje zastopnike in jih naznanijo izvrševalnemu odboru. Z ozirom na posebno važnost tega zbora, ki mu pritika zlasti vsled predstojećih volitev, vabimo vse organizacije, naj se poslužijo svoje pravice in naj vsekakor določijo svoje zastopnike.

Predloge, ki naj pridejo na strankinem zboru v razpravo, je treba izposlati izvrševalnemu odboru potom pristojnih organizacij najkasneje do 15. januarja.

V Ljubljani, 9. decembra 1906.

Izvrševalni odbor
jugoslov. soc. dem. stranke.

* * *

Strankine ustanove določajo glede strankinih zborov sledeče:

Redni občni zbor je vsako drugo leto. Delegate za strankin zbor določijo sodrugil posameznih okrajev in krajev. Kraji, kjer imajo žensko organizacijo, smejo poleg sodrugov določiti tudi sodruginje za delegate. Parlamentarni zastopniki stranke in izvrševalni odbor morajo na strankin zbor in imajo tam sedež in glas. Organizirani sodrugil posameznih industrijskih skupin imajo pravico poslati iz vsakega volilnega okrožja po enega delegata, ki ima glas; volitev teh delegatov posreduje odbor volilnega okrožja.

Predlogi se morajo poslati vsaj štirinajst dni pred zborom izvrševalnemu odboru, da jih priobči v strankinem glasilu vsaj osem dni pred zborom; isto velja za predloge izvrševalnega odbora.

Rudarski shod.

Unija rudarjev avstrijskih, podružnica Idrija, je sklicala 6. t. m. k „Črnemu orlu“ javni rudarski shod z dnevnim redom: rudarske razmere. Najprvo je prebral zapisnikar krajevnega odbora rudarske zadruge, sodr. T. Filipič poročilo o skupni seji krajevnega odbora in c. kr. rudniške direkcije, na kateri se je razpravljalo o pritožbah rudarjev iz zadnjega rudarskega shoda. Iz poročila je vsakdo razvidel, da smatra c. kr. rudniška gospoda vse pritožbe za neutemeljene. Celo gosp. Jaklin je na podlagi statistike „dokazal“, da so sorazmerno plačani delavci v „njegovi“ jami po 1 K 99 vin. na šiht! Odborniki rudarske zadruge so temeljito odbijali rudniške „dokaze“ o rudarjih faulencarjih; — uspeh skupne seje se bo morebiti v kratkem pokazal. Po prečitjanju tega poročila je povzel besedo sodrug A. Kristan, ki se je ozrl na

govore gospodov pri rudniški seji ter konstatiral, da bi rudarji idrijski najbolj odgovorili na izzivanje o «faulencarjih», ako pristopijo vsi v organizacijo. Nato se je v obširnem govoru bavil z delom v idrijskem rudniku. V naši jami se dela na «akord», ki pa ni prav nič drugega kot slepilo! Akordno delo je sploh največji ubijalec človeka! Star pregovor je že: «Akordarbeit — Mordarbeit.» V idrijskem rudniku je pa še nekaj drugega. Po § 10 službenega reda bi se moralo pogodbeno (akordno) delo določiti sporazumno med delavcem in uradnikom. Na ta § službenega reda pa se pri nas noben uradnik ne ozira. Napravi akord brez delavca in proti delavcu! Delavec pa je brez moči! Uradnik določi akord, delavec dela — ako pride na podlagi od uradnika določenega akorda «predobro» (po uradnikovem mnenju) na šihte — **se mu akord enostavno odtrga.** Vsi protesti so zaman! K večjemu mu da kak nervozni oskrbnik par «lenuhov» na glavo. V slučaju pa, da pride pod herenšiht, da mu uradnik včasih miloščino «enega vinarja nad gosposki šiht»!... Take so dejanske razmere. Delavstvo je premalo organizirano, da bi z vsemi dopustnimi sredstvi branilo svoje delo ter izbojevalo zadostno nagrado za svoj obilni trud. Po govornikovem mnenju bi bilo najbolje, če bi idrijski rudarji začeli resno misliti: kaj je pravzaprav akord in če bi začeli gibanje, trezno premišljeno gibanje, z geslom: proč z akordom! Akord je v idrijski jami sploh nepotreben; vse polno paznikov nadzoruje delavca, uradnikov je trikrat več kot pri drugih rudnikih — vsi pa skrbе, da delavec robota za žive in mrtve. «Akord proč» in «sem s poštenimi gosposkimi šihti» bodi naj v bližnji bodočnosti geslo rudarjev. Draginje so vsak dan večje — zaslužek vsak dan manjši. Vzdromite se, rudarji — organizirajte se in resno premišlujte o načinu dela in o nagradi za to delo. — Po govoru sodruga A. Kristana se je oglasilo še več govornikov izmed zborovalcev, ki so vsi soglašali v tem, da bi bilo najbolje, če se akord odpravi. Kmalu se bo v tem oziru vršilo večje posvetovanje.

Predmet je vreden vse pažnje. Proč z akordom — in delavstvo bo zadovoljnejše!

K drugi točki (o nameravani podražitvi mleka) je obširno govoril sodrug A. Kristan. Dejal je: nekaj magnatov iz idrijske okolice hoče podražiti mleko za 2, oziroma 3 krajcarje na litru. Ta podražitev je grozen atentat za idrijsko delavsko ljudstvo, ker bo najbolj zadel najrevnejše med revnimi — to je: uboge proletarske otročiče. Dosedaj se je dobilo liter mleka po 7 kr., po 8 — zdaj pa hočejo nepotrebni magnati zvišati ceno enega litra na 10 kr. Za delavca, ki jemlje en liter mleka na dan, bi značilo to podraženje 60 do 90 kr. na mesec, kar pomeni, da bo moral revež rudar delati en cel šiht le za podraženje, štiri za mleko — koliko mu pa ostane za splošno hrano, obleko in obstoj?! Temu podraženju se je treba upreti. Kmetje po Žirovskem, po Črnem vrhu i. t. d. prodajajo mleko po 5 kr. liter — naši okoličani, ki se pač v nobenem oziru ne morejo primerjati pravim kmetom, hočejo pa dobivati kar 10 kr. za en liter. Iz tega se razvidi, da je za nje še veliko in veliko boljše pri dosedanjih cenah kot za kmete. Potrebe za podražitev pri teh splošnih. Kmet po Žirovskem, po Črnem vrhu, Godoviču pritoževati se ima pravico, ker dobi le 5 kr. za liter — jako vesel bi bil, ako bi mu ga kdo plačeval po 8 kr., oziroma 7 kr. Ako se pregleduje to zdraženje iz katerekoli strani, vidi se jasno, da je neopravičen napad na idrijsko prebivalstvo. In ta napad se mora odbiti za vsako ceno! Najprvo predlaga govornik, da se vsakemu mlekarju, ki podraži mleko na 10 kr., odpove nošenje mleka. Bojkot podraženju in podraževalcem — je edini in najboljši odgovor v današnjem položaju. (Zborovalci burno potrjujejo.) Dalje predlaga govornik: da naj se naprosi idrijsko občinsko zastopstvo, naj v interesu občanarjev stopi v zvezo z mlekarno v Žireh, Ledinah, s kmeti po Črnem vrhu i. t. d., da bodo ti zalagali Idrijo s poštenim in cenanim mlekom ter naj z ozirom na to ustanovi mestno mlekarno. Oba predloga sta se enoglasno sprejela. (Edino podpredsednik katoliškega poli-

tičnega društva g. Ivan Kavčič ni vedel, kaj bi — jamral je, da je težko za vsakega, ki ima kravo, da ima vsakdo izgubo ž njo i. t. d., pa spet težko je, če bode mleko drago. Končno se je tudi izrekel proti podraženju.)

Upamo, da bo imel rudarski shod lepe posledice, koristne za idrijsko prebivalstvo na sploh in koristne za rudarje, ako se bodo ravnali po sprejetih nasvetih in predlogih.

Iz seje občinskega odbora (vršeče se dne 5. t. m.)

Župan J. Šepetavec otvori sejo, konstatira sklepčnost in se predvsem zahvali vsem odbornikom za krepko podporo v minulem letu, vošče jim: veselo novo leto. Nato razvije g. župan v daljšem govoru program dela v letu 1907. Začne s konstatiranjem žalostnega dejstva, da je občina zaključila račune l. 1906 z deficitom 18.000 kron. Ta deficit (primankljaj) pa je nastal glavno s tem, da se je erarju predpisal za leto 1906 za toliko manjši davek. Občina je vsled tega v jako neugodnem finančnem položaju. Delati ho treba na vse kripnje, da se izmotamo iz te trpke situacije. S podražavljenjem mestne realke bo takorekoč odpomagano. V tem oziru se je tudi naredilo, kar se je moglo. Seve: na nas čakajo pa še večji stroški potem. Regulacija Nikave, povzdiga prometa s tujci, pridobitev primerne prometne zveze, ustanovitev javne ljudske čitalnice in knjižnice i. t. d. čaka na ugodno rešitev. Prosi za vse to še v naprej vsestranske pomoči od gg. odbornikov.

Železniška akcija.

Sodrug Anton Kristan prosi po županovem govoru za besedo ter utemelji in poda sledeči nujni predlog:

«Občinski odbor mesta Idrije se svečano izreka za nujnost železniške zveze mesta Idrije s kako železnico ter obenem izraža slovesno, da mu je železniška zveza Idrije s Sv. Lucijo najsimpatičnejša, ker ima tudi največ upa do najmožnejše izpeljave v dogladnem času.»

«Idrijskemu županstvu se zato naroča, da skliče v najkrajšem času shod vseh inter-

esentov, glavno deželnega odbora kranjskega in goriškega, prizadete državne in deželne poslance, dalje pa zastopnike občin, katere tangira vprašanje železnice Idrija—Sv. Lucija ter konzorcij železnice Idrija—Vrhnika.»

Obenem naj občinski odbor izvoli odbor iz sedem članov, ki naj ima za nalogo: skrbeti energično in resno, da bodo akcije za združitev Idrije s kako železnico imele pozitivne uspehe.»

Župan priporoča predlog sodruga A. Kristana, in vsi odborniki izrazijo svoje soglasje, nakar se tudi predlog enoglasno sprejme. V odbor pa se izvoli nato sledeče gospode: župana, c. kr. rudniškega svetnika Karola Svobodo, notarja Alojzija Pegana, veleposesnika Jana Grudna, trgovca Valentina Lapajnet, veleobrnika Franca Didiča in sodruga Antona Kristana.

Čitanje zapisnika zadnje seje.

Na zahtevo odbornika Baeblerja se prebere zapisnik zadnje seje. Župan pojasni, v koliko so se izvršili storjeni sklepi, na kar se preide na dnevni red. (Pripomniti je, da bi se g. župan pač lahko bolje pripravil na take odgovore. Op. ur.)

Poročilo stavbenega odseka.

Odbornik Karol Svoboda poroča o ureditvi posestnega stanja pri mestni konjušnici. Prebere se kupna pogodba prepornih parcel. Po daljši debati se sprejme predlog stavbenega odseka, da se poveri ta zamotana reč veščaku juristu. — Radi centralne kurjave, ki ne funkcionira tako, kot bi morala, sklene se na poročevalcev predlog: naprositi trdko Brukner, naj pošlje veščaka monterja, da pregleda vso napravo. Na predlog stavbenega odseka se dalje sklene naprositi poljedelsko ministrstvo, da poveri napravo načrtov za regulacijo Nikave svojim inženjerjem.

Poročilo ubožnega odseka.

Odbornik B. Baebler prebere v odseku predlagano podelitev mesečne ubožne podpore trem ubogim vdovam ter prosi za potrdilo obč. odbora. Podeljeno. Potem interpelira g. župana radi preskrbe ml. sirote Poljanec ter se pritožuje, da je župan oddal to deklico brez odsekovega dovoljenja usmi-

ljenkam na marof. I. Kokalj pritrjuje odbor-
niku Baeblerju ter graja županovo počenje
v tem pogledu. Ubožni odsek je sklenil oddati
to deklico v rodbinsko vzgojo poštenim sta-
rišem, ne pa usmiljenkam, ki pač o vzgoji
ničesar ne razumejo. Župan se izgovarja na
vse načine, končno obljubi, da poskrbi, da
pride deklica v rodbinsko vzgojo!

Interpelacija sodr. A. Kristana radi
podraženja mleka.

Sodr. A. Kristan interpelira g. župana,
kaj misli storiti proti nameravanemu atentatu
par okoličanov na idrijsko prebivalstvo.
Mleko se namreč namerava zvišati na 10 kr.
Ta korak bi bil občutni udarec za najrevnejše
med revnimi! Župan pravi, da še o stvari ne
ve nič gotovega («oho»-klici!), sicer pa naj
vzame kak odsek stvar v roko. Sodr. A. Kri-
stan ugovarja, da je naloga županstva
potrebno preskrbeti. Odbornik A. Pegan
svetuje, naj pridobi občina kakega podjetnika,
ki se zaveže dodajati mleko po 8 kr., ali pa
naj prevzame prodajo mleka v lastni režiji.
Sklene se: počakati še nekaj dni ter potem
ukreniti potrebno. Odbornika F. Vidica predlog,
da naj odsedaj zanaprej občina svoje doklade
pobira samo po svojih mestnih stražnikih, se
odkaže finančnemu odseku. Odbornik
M. Kobal priporoča, naj se pri razpravi o tem
vzame v pretres odkup doklad po prizadetih
strankah. Odbornik B. Baebler pozivlja župana,
naj poskrbi, da bodo posestniki hiš ob javnih
cestah imeli mačke na strehah, da se pre-

preči nevarno zdrknjenje snega raz streh
na cesto.

Župan nato ob polosni uri zvečer
zaključi sejo. (Opomba uredništva. Želeti bi
bilo, da se v novem letu g. župan bolj mar-
ljivo poprime dela ter s svojim uradništvom
tudi sklepe obč. odbora vedno precizno in
najbolj vestno izvrši. Kaj pomaga, če obč.
odbor še toliko in tako lepega sklene, če pa
eksekutivni organ ne opravi tako kot bi
moral. Župan Idrije bi moral v sedanjem
času pokazati veliko več požrtvovalne delav-
nosti! Toliko v blagohotno opombo s prošnjo,
da se nas napačno ne razume.)

Dva bogatina.

Kadarkoli slišim, da časte Rotsilda, če
daruje kak tisoč iz ogromnih svojih dohod-
kov za vzgojo otrok, za zdravljenje bolnih,
za oskrbo starih — ga hvalim in vesele me
tudi ta Rotsildova dejanja.

Ali veseleč se in hvaleč, ne morem kaj,
da se ne spomnim neke uboge kmetiške
rodbine, ki je vzela v svojo opustošeno baj-
tico sorodnega ji sirotka.

«Vzemimo Katrico», je rekla žena, «in
potrošimo zadnji vinar, celo za sol ne bomo
več imeli, da bi si ž njo osolili juho...»

«No, saj bomo tudi nesoljeno jedli,»
odgovoril ji je kmet, njen mož.

Rotsild še dolgo ne bo dosegel tega
kmetiča.

I. Turgenev.

ZMES.

Državni zbor je sicer v zadnjih trenot-
kih življenja, ali zato tako priden, kakor
malokdaj. Vse polno zakonov misli in upa
skončati, četudi mora že 30. januarja končati
svoje dogodkov polno življenje. Zakon o vo-
lilni svobodi so že premleli, zakon o «nu-
merus clausus» so skončali — vse polno
stvari, važnih, prevažnih in nič važnih ho-
čejo izvršiti. Vprašanje je, ali bode mogoče?
Mi mislimo, da ne, kajti čas je le kratek, ne
bo mogoče spraviti pod streho vsega, kar se

namerava. Klerikalcem gre po glavi najbolj:
kongrua, t. j. načrt zakona o zvišanju du-
hovniških plač! Vse se napenja na vse pre-
tege, da bi stara zbornica dala kot poslednje
darilo celih 9—10 milionov «ubogim in rev-
nim duhovnikom». Upajo menda, da se jim
bo duhovništvo izkazalo hvaležnega za to.
Bomo videli!

Strokovne organizacije v Avstriji so
pridobile v l. 1903 — 100.000 novih čla-
nov! Kmalu bo torej pol miliona strokovno

organiziranih delavcev v Avstriji. Pri posameznih strokah je bilo sledeče gibanje: Zveza pekrov je imela 240.000 K dohodkov, 10 novih podružnic je tudi priraslo. Zidarjev je okrog 40.000 v organizaciji! Imajo 250 podružnic. Zidarskih pomožnih delavcev je 10.000 v organizaciji! Rudarjev je samo od 1. januarja do 30. novembra 1906 pristopilo 20.302! Unija rudarjev ima sedaj 143 podružnic in 64 vplačevalnic. Pri Zvezi pivovarniških delavcev je sedaj okrog 11.000 mož. Železničarska organizacija je presegla prvih 50.000! Ti so združeni v 165 podružnicah in 146 vplačilnicah Splošnega pravovarstvenega in strokovnega društva železničarjev. Slovencev-železničarjev je okrog 1200 organiziranih. Livarjev je organiziranih 10.175. Steklarskih delavcev je v organizaciji 5500. Podružnic imajo 87. Zveza tramvajskih transportnih delavcev šteje 7000 redno plačujočih članov. Rokovičarji so imeli v l. 1906 10.647 K 4 v. dohodkov. Društvo delavk v domači obrti je še malo. Zveza lesnih delavcev šteje 30.000 članov. Zveza kovinarjev ima danes 53.500 članov. Podružnic ima Zveza 267; na Kranjskem le eno! Dohodkov je imela Zveza 1.125.000 K. Premoženja pa ima nekaj nad 600.000 K. Mašinstov in kurjačev je 2680 organiziranih. Zveza mlinarskih delavcev šteje 1000 mož, kar je vsekakor precej znatno število v taki industriji kot je mlinarska. Tobačnih delavcev in delavk je 5400 organiziranih i. t. d. Rečemo lahko, da se prav lepo razvija strokovna organizacija. Želeti bi le bilo, da bi bilo v tekočem letu še boljše.

Kako se češka socialna demokracija bojuje za svoje ideale, kaže poročilo osrednjega izvrševalnega odbora, ki je bilo podano na strankarskem zboru, vršečem se o Božiču v Pragi. Od 1. sept. l. 1906 je bilo 3139 sodrugov v preiskavi, 2749 tudi obsojenih skupno na 162 let, 9 mesecev in 29 dni zapora, poleg tega pa še na 8806 K denarne globe. Časopisi socialno-demokratski (češki) so bili 212krat konfiscirani; tednik «Zař» je bil 32krat konfisciran, torej vsaka tretja številka! Uredniki čeških socialno-demokratskih listov so bili v 55. slučajih v

preiskavi, v 31. slučajih tudi obsojeni na zapor (skupno) šestih mesecev in 27 dni ter na globo 785 K 33 vin. Socialno-demokratskih shodov v tej dobi je bilo 318 prepovedanih in razpuščenih. Kljub temu pa se je stranka mogočno razvila. Pred dvema leti je imela 442 organizacij, zdaj jih ima **1517!** Pred dvema leti je plačevalo 13.000 oseb strankin davek, sedaj ga plačuje **99.058** oseb. V dveh letih pa so priredili tudi 30.660 taborov! Da, tako se dela! Uspehi tudi ne bodo zaostali.

Hrvatska socialna demokracija je imela na božične dni svoj strankarski zbor, katerega se je udeležilo precejšnje število delegatov. Pred strankarskim zborom se je vršila konferenca strokovnih organizacij, ki je sprejela več umestnih predlogov, koji so porok, da pojde na Hrvatskem organizacija delavcev pravilno in z uspehom naprej po temeljito načrtani poti. Hrvatska socialna demokracija zadnja leta prav znamenito napreduje. Ponehali so notranji prepiri, ki so slabili delavnost — sedaj se vse koncentrira na organizaciji delavstva, kar je edino prav.

V deželnem zboru moravskem so takoj v prvi seji socialno-demokratski poslanci zasedli s takim uspehom v deželnozborsko delovanje, da je deželni zbor izvolil v vsak odsek po enega socialnega demokrata! Tudi v češki deželni šolski svet je izvoljen socialni demokrat posl. Hybeš za mesto Brno. Posl. Hybeš je torej prvi socialni demokrat, ki je izvoljen v deželni šolski svet. — Dež. zbor moravski je tudi sprejel predlog sođr. Elderscha, da se za l. 1907 uvrsti 100.000 K za zvišanje plač deželnim slugam in delavcem.

Letni dohodki „petrolejskega kralja“ Rockefellerja iznašajo 60.000.000 dolarjev (300.000.000 K). Rockefeller dobi na dan 164.283-52 dol., za vsako uro 6.840-98 dol., za vsako minuto 114 dol., za vsako sekundo 1-90 dol. No, ni čuda! Standard Oil Co plača akcionarjem šestdeset procentov dividende.

Iz dežele največjih bogatinov. Ameriški jekleni trust je prejel leta 1906 okrog 35.000 milijonov kron za jeklo. Čisti dobiček je iznašal 770 milionov! — Vse ameriške želez-

nice so v rokah 7 osab. Teh 7 ljudi določuje masam in masam ljudstva njih pota in pota njihovemu blagu.

Občno konsumno društvo v Idriji je imelo v l. 1906. prometa 540.000 kron, reci pol milijona in štirideset tisoč kron! Torej: velikanski promet! Natančno sliko delovanja in prometa objavimo v eni prihodnjih števil. — Delavci! Pristopajte v «Občno konsumno društvo»!

Volitve v državni zbor na Dunaj se bodo vršile — kakor poročajo nekateri vplivni

listi — v nedeljo 24. marca. Potrditev volilne reforme se le zato tako zavlaci, da bi bila volilna kampanja krajša. Na nas je, da že danes stopimo v volilno borbo ter agitiramo od moža do moža. Sodrugi! Na delo!

Svobodna kolportaza. V političnih krogih so mnenja, da se mora tiskovni zakon še v stari zbornici izpremeniti, zlasti z ozirom na določbe, tikajoče se kolportaze tiskovin. Prepoved kolportiranja — ter parlament izvoljen na podlagi splošne in enake volilne pravice — to je menda že vendar preveč tudi za Avstrijo!

Iz idrijskega okraja.

Naročnikom! Kdor še ni poslal naročnine za l. 1907, naj to v kratkem stori. Izdajatelj ima tudi vse polno dolžnosti napram tiskarju — tem dolžnostim more edino tedaj zadostiti, ako naročniki skrbijo, da so točni. Prosimo torej!

Prijateljem našega lista polagamo na srce, naj širijo naš list, karkoli le morejo. Blizajo se volilni časi, ko nam bo treba vse hujše agitacije — in pri agitaciji je dober list krvavo potreben! Širite tedaj «Naprej!» Naj ne bo delavskega domovja v našem okraju, kjer bi ne čitali «Napreja!».

O javni čitalnici v našem mestu ni nič čuti. Govorilo se je pač, da bode čitalniški odbor stavil občini neke gotove pogoje, ki bi tvorili temelj razprave glede oddaje prostorov nazaj občini. Občinski odbor idrijski ni še nič prejel. Ali ne bode nič, gospodje «Čitalničarji»!

Iz pridige Vojskarskega fajmoštra dne 13. t. m.: «Dragi Vojskarski kmetje! Zdite se mi, da ste podobni čekovniškemu biku. Rijete in rijete, ko pa nikamor ne zrirete, jo pa udarite spet v stran. Vse se draži in draži, samo mleko je poceni. Če boste odslej kaj mleka v Idrijo prodajali, ga morate le p 10 kr. liter i. t. d.» — Brez komentarja.

Napisal drvar P. S.

Društveni shod socialističnega društva «Naprej!» se je vršil v nedeljo 13. t. m. Na dnevnem redu je bilo več internih zadev. Po shodu je bila plenarna seja, ki je razpravljala o bližajočem se strankarskem zboru, določila delegate za ta zbor ter sprejela dva predloga, ki se naj dasta strankarskemu zboru v presojo. Sodrugi A. Kristan je obširno razpravljal o bližajočem se strankarskem zboru in o posameznih točkah, ki so na dnevnem redu. — Prispevki socialističnega društva «Naprej» naj se oddajajo sodrugu Janezu Kogejcu.

„Slovenec“ in „podraženje mleka“ v Idriji. «Slovenec» sam ne ve, kaj bi napisal glede te zadeve. Rad bi dal kmetom prav, pa se zopet boji zameriti delavcem! Tarna, da se je podražila mrva in da kmet delavca zelo težko dobi — obenem pa hinavsko pristavlja: kljub temu pa je naša želja, da ostanemo pri starih

cenah, v kolikor je le mogoče; sicer pa slavni katoliški «Slovenec» dvomi, da bi občinska mlekarna izhajala! Težko je res za «Slovenca», kajti volitve se blizajo, in kmetom se je težko zameriti, delavcem ravno tako! To v javnosti. Na skrivnem pa je drugače! Idrijski katoliški politični odbornik za Ledine je pa menda po cele dneve hodil po Ledinah ter hujskal — dasi sam rudar — ledinske kmete proti idrijskim knapom! Po dejanjih se te ljudi pozna! Idrijskim rudarjem ta klerikalna dejanja priporočamo v hladno presojo! Za delavca ni mesta v klerikalni stranki, ki je v resnici le stranka posedujoče rimske katoliške hierarhije. Delavcu meče le pesek v oči. Njegove življenske interese pa izda ob prvi priliki!

Novičar. «Slovenec» se šopiri z velikimi besedami — dejanj ni videti. Piše sicer: «kajne, Kristan, zabavlja se, ampak ljudem kaj pokazati je težje». Vprašamo slavnega «Novičarja», kaj pa je on še pokazal ljudem. Zabavlja sicer, ali niti ene fige se ni pokazal. Isto njegovi pristaši! Mi pa lahko rečemo, da smo že veliko storili, še več bomo! Sedanji občinski odbor je pričel akcijo glede podržavljenja mestne reke, ustanovil je mestno hranilnico, začel resno akcijo za železniško zvezo — odseki so se ustanovili, vse delo se je lepo razdelilo, finančne razmere so se uredile, seve: veliko je še pomanjkljivega, kar se bo moralo napraviti, vendar resno delo se kaže — in to menda ni zabavljanje! Ej, klerikalni bratci, pšenica Vaša ne poraste tako kot ste mislili. Ribarite v kalaem ter iščete pristaše v smeteh drugih strank. Kar so druge stranke postavile pred prag — to je dobilo slovesen vhod v S. L. S. (v stranko ljudskih sleparjev!) Tako je!

„Slovenec“ skrbi tudi za predpust. Saj idrijski njegov novičar! Tudi nekaj — človek se rad zasmije v današnjih težkih časih! Ker je n. pr. občinski odbor idrijski vsprejel predlog glede železnične akcije — piše «Slovenec», da je storil to občinski odbor radi bližajočih se državnoborskih volitev! Prav za predpust! Idrija voli z Logatcem skupaj, in Logatčani so nasprotniki železnice Idrija-Sv. Lucija, ker iz-

gube precej zaslužka! Idrija voli dalje s Polhovim gradcem skupaj — in Polhovemu gradu pač ni nič mar idrijska železnica. Torej: kakšen stik ima železniško vprašanje idrijsko z državnoborskimi volitvami, ve le »Slovenec« predpustni novičar. Dalje: naša uprava je izdala roman kaplana Kirchsteigerja — »Slovenec« novičar pa že piše, da so »kaplani našli milost pri Kristanu, ter da se Kristan počasi privadi celo na fajmoštre«. Hm, hm. — na uho povemo »Slovenec«, da se bomo priučili celo na papeža!

Železniška akcija. Železniški odbor mestne občine idrijske je sklenil v svoji seji dne 13. t. m., da skliče prvi shod idrijskih in okoliških interesentov glede železniške zveze Idrija-Sv. Lucija že 25. t. m. dopoldne ob 11. uri v mestno posvetovalnico idrijsko. Drugi shod vseh interesentov sploh pa bo meseca svedčana pri Sv. Luciji na Goriškem. — Kakor videti, se je občinski odbor idrijski resno oprijel te velevažne akcije.

Prepovedan sklep občinskega odbora. Občinski odbor idrijski je nedavno sklenil resolucijo, v kateri je protestiral proti stališču c. kr. osrednje vlade napram draginji mesa, ki rapidno narašča. V resoluciji je rečeno — kakor znano — da naj se ta pošlje na c. kr. deželno vladu v Ljubljani, kar se je tudi zgodilo. C. kr. glavarstvo v Logatcu pa je poslalo občini odlok, s katerim se prepoveduje izvršitev sklepa...

Veselica ženskega društva „Veda“ se vrši v nedeljo, dne 20. januarja ob pol 9. uri zvečer. Prostori pivovarne pri Črnem orlu bodo v ta namen primerno pripravljeni. Igrala se bodo veseloigra »Bratranec«, ki je povsod žela lepo priznanje in lepe uspehe. Po igri bode srečkanje, šaljiva pošta, ples in prijateljska zabava. Na veselico se vabijo vsi, ki se hočejo zabavati.

Unija rudarjev, podružnica Idrija, naznanja, da pobira mesečne prispevke vsako soboto zvečer in v nedeljo od 8.—9. ure blagajnik Tomaž Brus. — Vplačevalnica Spodnja Idrija pa naznanja, da mesečne prispevke vsako nedeljo dopoldne prevzema blagajnik Jakob Kogej v društvenih prostorih. — Rudarji v Unijo!

Koledarja za leto 1907 je še nekoliko iztisov na skladu. Kdor hoče imeti lep koledar, naj si ga nabavi dokler je še čas. Stane 72 vinarjev.

„Pod spovednim pečatom“. To knjigo, katero je na podlagi lastnih izkušenj napisal bivši katoliški kaplan Hans Kirchsteiger, vsakomur prav toplo priporočamo. Kaže jasno razmere v duhovskem poklicu; — za slovenske kraje je knjiga prav zelo pripravna! Poučuje in zabava! Zato pa širite med slovenskim ljudstvom to knjigo. Prvi del stane 2 K 60 vin. Drugi del pa izide v najkrajšem času. — V nemškem jeziku je ta knjiga že zelo razširjena! Vsi listi so se izrekli o nji zelo pohvalno.

Kaj Idrija vse potrebuje. V preteklem letu je bilo v mestni klavnici zaklanih: 8 bikov, 266 volov, 353 krav, 107 telic, 192 prešičev, 268 ovac, 45 koz, 274 telet, in 40 jančkov in kozličkov, skupaj torej 1587 glav. — Kdor primerja tó s številom prebivalstva, mora uvi-

deti, kako malo mesa se v Idriji poje. Rudar ima meso komaj 2 krat, oziroma 3 krat v mesecu, drugače pa si ne more omisliti boljsega kot polento. Žalostne take razmere!

Vabim

vse prijatelje in znance na

 veliko domačo predpustno veselico

katero priredim

v soboto, dne 19. januarja

Začetek ob pol 9. uri.

Za vse bom poskrbel, kar bode le kdo pozelel. Dobro pijačo, dobro jed in dobro zabavo! Kdor me pozna, ve, da bo to vse res.

Z željo, da se vsaj pol mojih prijateljev in znancev odzove mojemu vabilu na veselico, kličem na svidenje v soboto zvečer v mojih prostorih!

Matevž Morovec

gostilničar pri »Mestni klavnici«.

Delavci!

Naročajte se na dnevnik

„RDECI PRAPOR“.

Pojasnili dobote v našem uredništvu, kakor tudi pri vseh raznašalcih »Napreja«.

Vabilo

k

VESELICI

ženskega društva „Vede“ v Idriji

ki se vrši

**dne 20. januarja ob pol 9. uri zvečer
v prostorih pivovarne pri Črnem orlu.**

SPORED:

1. Veseloigra: »Bratranec«. (Igrajo člani dramatičnega odseka Unije rudarjev, podružnica Idrija.)
2. Šaljiva pošta, srečkanje in ples.

K obilni udeležbi vabi

Odbor ženskega društva „Vede“.

Pod spovednim pečatom

(napisal bivši kaplan Hans Kirchsteiger, preložil E. Kristan.)

Ta knjiga je za vsakogar pripravno in poučljivo čtivo. Naroča se pri naši upravi. Stane 2 K 60 vin. — Delavci! Sezite po tej knjigi!

Naj toče majhen sem možic!
Pa sem lepo debelih lic.
In ta sem le zato dobil.
Ker sem Kathreinerjevo kavo pil.

Pristna samo
v izvornih zavojih
z imenom
Kathreiner.

Nihče naj bi ne pil
močno razburjajoče zr-
nate kave nemešane!

**Kathreinerjeva
Kneippova
sladna kava**

sama se je obnesla za
najokusnejšo primes,
ki lahko
prebavna,
redilna in
krvotvorna
speši zdravje.

Otroke
bi bilo samo
še navajati
Kathreinerjeve
kave.

Vabilo.

Prihodnjo soboto prirede **idrijski roko-**
delski pomočniki v korist «Idrijske obrtniške
bolniške blagajne» običajno

predpustno veselico

v gostilni g. Didiča.

Na sporedu bo godba, petje, srečolov
in ples.

K obilni udeležbi vabijo z ozirom na blag
namen

rokodelski pomočniki.

Kašelj!

Kdor trpi na kašlju, rabi naj povsod preizkušen o
olajševajoče in zelo okusne

Kaiserjeve prsne karamele.

5120 notarsko overovljenih spričeval kaže uspehe
pri kašlju, hripavosti, kataru in zažlemanosti.

Paketi po 20 in 40 vin. — Pravi so le z znamko:
«Tri jelke». — Zaloga pri 24—4

Danielu Pircu, lekarnarju v Idriji.

Poskusite
in priporočite
≡ izdelke ≡

Vydrove tovarne hranil
v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu **Idrije in okolice** uljudno naznanjam, da sem svojo
nanovo urejeno

trgovino z urami, srebrnino in zlatnino otvoril v Idriji

v hiši **gospoda Paa**, poprej **tvrdka Ludovik Potočnik**. — Potrudil se bom
slav. občinstvu postreči s finim blagom, ceno in točno, kakor tudi najvest-
neje izvrševati v mojo stroko spadajoča dela.

Z odličnim spoštovanjem

IVAN RAVNIHAR

urar, trgovec z zlatnino in srebrnino.

